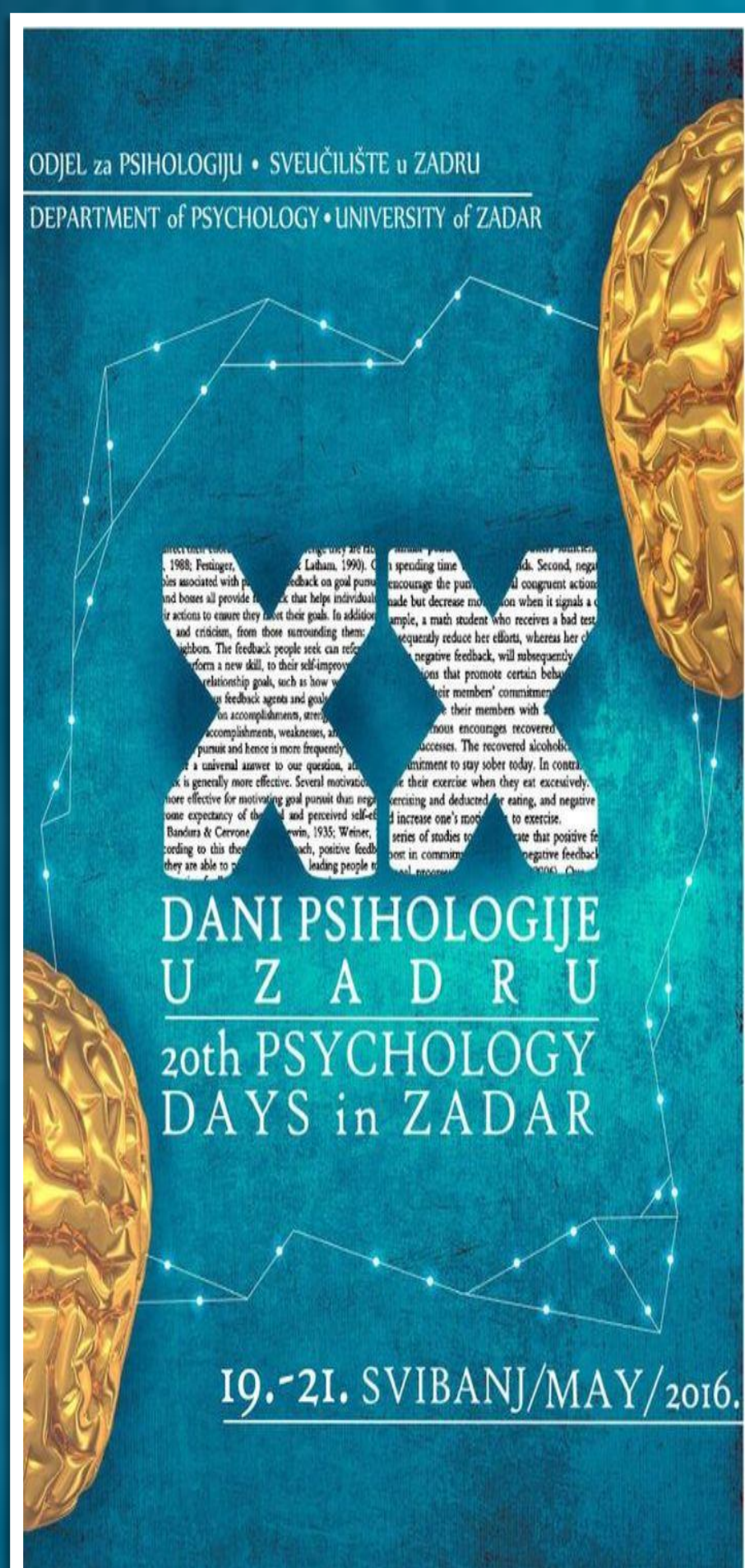

Odnos samopoštovanja i percepcije roditeljskog prihvaćanja-odbijanja, psihološke prilagodbe i anksioznosti među mladim odraslim osobama

Renata Glavak Tkalić, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar
Anita Vulić-Prtorić, Odjel za psihologiju, Sveučilište u Zadru

Cilj istraživanja bio je ispitati povezanost između samopoštovanja i percepcije roditeljskog prihvaćanja-odbijanja, psihološke prilagodbe te anksioznosti u interpersonalnim odnosima među mladim odraslim osobama.

Metoda:

Istraživanje je provedeno među studentima Sveučilišta u Zagrebu (N=235, 61% studentica), u dobi od 20 do 30 godina.

Primijenjeni su:

- **Rosenbergov upitnik samopoštovanja** (Rosenberg, 1965) i
- **Upitnik straha od intimnosti** (*Fear-of-Intimacy Scale, FIS*; Descunter and Thelen, 1991),
- te **Rohnerovi upitnici** (*Rohner Research Publications*):
- **Upitnik roditeljskog prihvaćanja – odbijanja** (*Adult Parental Acceptance-Rejection Questionnaire: Mother and Father, PARQ short forms*), koji ispituje 4 dimenzije: roditeljsku toplinu - prihvaćanje, agresivnost - neprijateljstvo, indiferentnost- zanemarivanje i nediferencirano odbijanje.
- **Upitnik psihološke prilagodbe** (*Adult Personality Assessment Questionnaire - Adult PAQ*) koji se sastoji od 7 *subskala*: neprijateljstvo-agresija, ovisnost, negativno samopoštovanje, negativna samoefikasnost, emocionalna zakočenost (nereagirane), emocionalna nestabilnost i negativni pogled na svijet.
- **Upitnik anksioznosti u interpersonalnim odnosima** (*Interpersonal Relationship Anxiety Questionnaire, IRAQ*).

POVEZANOST SAMOPOŠTOVANJA I ISPITIVANIH VARIJABLI (N=235)

- Prihvaćanje / otac ($r = -0,40$); majka ($r = -0,44$)
- Psihološka prilagodba ($r = -0,66$)
- Anksioznost u interpersonalnim odnosima ($r = -0,37$)

- Prihvaćanje / otac ($r = -0,60$); majka ($r = -0,60$)
- Psihološka prilagodba ($r = -0,72$)
- Anksioznost u interpersonalnim odnosima ($r = -0,58$)

POVEZANOST SAMOPOŠTOVANJA I POJEDINIH ASPEKATA RODITELJSKOG PRIHVAĆANJA / ODBIJANJA (N=235)

- Toplina-prihvaćanje / otac ($r = 0,17$); majka ($r = 0,21$)
- Agresivnost-neprijateljstvo / otac ($r = -0,23$); majka ($r = -0,23$).

- Toplina-prihvaćanje / otac ($r = 0,34$); majka ($r = 0,37$)
- Agresivnost- neprijateljstvo / otac ($r = -0,24$); majka ($r = -0,34$).
- Indiferentnost- zanemarivanje / otac ($r = -0,37$); majka ($r = -0,28$) i
- Nediferencirano odbijanje / otac ($r = -0,46$); majka ($r = -0,23$)

REZULTATI

Nema razlike u percepciji roditeljskog odbijanja, psihološkoj prilagodbi i razinama anksioznosti u interpersonalnim odnosima između studenata i studentica, kao niti u samopoštovanju.

Samopoštovanje je i kod muškaraca i kod žena značajno negativno povezano s percepcijom i majčinog i očevog odbijanja, psihološkom prilagodbom i anksioznosti u interpersonalnim odnosima.

U uzorku studenata pokazalo se da je doživljaj veće topline i prihvaćanja od strane oca i majke povezan s većim samopoštovanjem, a doživljaj veće agresivnosti i neprijateljstva, indiferentnosti i zanemarivanja, te nediferenciranog odbijanja od oca i majke značajno povezan s nižim samopoštovanjem. U uzorku studentica, doživljaj veće topline i prihvaćanja od oca i majke povezani su s većim samopoštovanjem, a doživljaj veće agresivnosti i neprijateljstva od strane oca i majke s nižim samopoštovanjem.

Rezultati hijerarhijske regresijske analize pokazali su da ispitivani set varijabli više pridonosi objašnjenju varijance samopoštovanja kod muškaraca (58% varijance) nego kod žena (44% varijance).

Psihološka prilagodba ima značajan doprinos objašnjenju samopoštovanja i kod muškaraca i kod žena, dok anksioznost u interpersonalnim odnosima ima značajan doprinos objašnjenju samopoštovanja samo kod muškaraca. Percepcija roditeljskog prihvaćanja-odbijanja nije se pokazala značajnom.

Rezultati prezentirani u ovom radu dio su istraživanja u međunarodnom projektu:
Fear of Intimacy Project - Ronald and Nancy Rohner Center for the Study of Interpersonal Acceptance and Rejection; University of Connecticut, USA.